

Tuntureiden kalkki- ja virtavesi- vaikutteiset sara- ja vihviläkasvustot

Starr- och tågdominerade pionjärsamhällen
vid alpina rinnande vatten

Luontodirektiivin luontotyyppi (liite I)
Luontodirektiivin ensisijaisesti suojeltu
luontotyyppi
ALP suojelutaso suotuisa

Koodi: 7240

Kuva: Arto Saikkonen

Luonnehdinta

Luontotyypin nimen suora käänös englanninkielisestä nimestä on 'Alpiiniset *Caricion bicoloris-atrofuscae* -pioneerikasvustot'. Alun perin käytössä ollut suomenkielinen lyhyempi nimi 'Tuntureiden rehevät purovarsisuot' on osittain harhaanjohtava, sillä luontotyyppi ei ole luonteenomaisesti suota, eikä luontotyypin esiintymät välttämättä sijaitse vain purojen, vaan ylipäättään virtaavan veden, esimerkiksi kausikosteiden norojen tai valuvesiuomien varsilla. Tämän vuoksi luontotyypille on annettu sitä paremmin kuvaava suomenkielinen nimi 'Tuntureiden kalkki- ja virtavesivaikutteiset sara- ja vihviläkasvustot'.

Luontotyyppiä esiintyy useimmiten pienialaisina kuvioina, jotka vaihettuvat laajempiin kokonaisuuksiin, esim. lettokuvioihin. Suomessa esiintymiä on erityisesti kalkkipitoisten tai emäksisten kivilajien alueella sora-, hiekka- tai kiviaineksella, joskus jonkin verran savisella tai turvepitoisella alustalla. Esiintymät sijaitsevat märillä paikoilla purojen ja norojen varsilla tai tihkupinnoilla ja ne ovat kylmien vesien vaikutuspiirissä. Kasvillisuus on matalaa

ja roudan vaikutuksesta aukkoista, ja koostuu pääasiassa saroista (sysi-, kiilto- ja tunturisara) ja vihvilöistä (kaksikko- ja kolmikkovihvilä). Luonnontilaisuuden ja edustavuuden kannalta olennaisia piirteitä ovat arktis-alpiinisten sara- ja vihvilälajien esiintyminen sekä avoimuus.

Levinneisyys

Tuntureiden kalkki- ja virtavesivaikutteisten sara- ja vihviläkasvustojen esiintyminen Suomessa on osin vielä puutteellisesti tunnettu. Luontotyyppiä tavataan ainakin Tunturi-Lapissa Käsivarren alueella, ja sitä esiintyy sekä paljakalla että tunturikoivu-
vyöhykkeessä.

Nykytila ja uhkatekijät

Pienialainen, kasvillisuudeltaan aukkoinen luontotyyppi on häiriöherkkä ja voi kärsiä purojen tallaisesta ja syönnistä. Ilmastonmuutos ja sen vaikutus routimiseen voi vaikuttaa luontotyypin rakenteeseen ja toimintaan, ja pitkällä aikavälillä voi aiheuttaa myös pajuikoitumista.